

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
070-979-2228/08-4
Београд
ЈУ

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел.бр. датум

На основу чл. 138. ст. 1. Устава Републике Србије („Службени гласник РС“ бр. 98/06) и чланова 1. ст. 1. и 31. ст. 1. и 2. Закона о Заштитнику грађана („Службени гласник РС“ бр. 79/05 и 54/07), у поступку по притужби Н.Н., представника Удружења грађана „Н.П.“ из А.... ул. ...
Заштитник грађана

УТВРЂУЈЕ

Сувереност грађана, која се, поред референдума и учешћа на слободним изборима, врши и преко народне иницијативе; право грађана да предлажу законе, те право грађана на приступ информацијама од јавног значаја, повређени су неблаговременим поступањем по народним иницијативама за доношење Закона о класификацији информација и Закона изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја које је укупно 72.000 грађана поднело Народној скупштини Републике Србије 7. 12. 2007. године.

До повреде права грађана дошло је због административних мањкавости и пропуста, који су две народне иницијативе држали у „ничијем простору“ државне администрације 15 месеци.

...

Ради отклањања уочених пропуста и превентивно, Заштитник грађана упућује Министарству унутрашњих послова:

ПРЕПОРУКУ

I

Потребно је да Министарство унутрашњих послова Републике Србије преиспита и унапреди своје унутрашње административне процедуре (посебно начин завођења, праћења рокова и архивирања, те унутрашњег информисања о предметима од посебног значаја за рад различитих организационих јединица и Министарства уопште), како би се осигурало правовремено и делотворно поступање (тј. које доводи до остварења циља поступка) у свим предметима управне природе; постигла делотворна сарадња са другим државним органима када Министарство предузима службене радње неопходне за остварење циља поступка који се води пред тим органима, као и омогућило тачно, потпуно и правовремено давање информација од јавног значаја у поседу Министарства.

II

Потребно је да Министарство унутрашњих послова Републике Србије оствари блиску сарадњу са Повереником за информације од јавног значаја и заштиту података о личности како би обрада личних података потписника две народне иницијативе - за доношење Закона о класификацији информација и за доношење Закона о изменама и допунама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, које су Народној скупштини поднете 2007. године, била извршена уз пуно поштовање и заштиту права грађана предвиђених одредбама Закона о заштити података о личности („Сл. гласник РС“ бр. 97/2008), који је у међувремену ступио на снагу.

Министарство унутрашњих послова Републике Србије обавестиће Заштитника грађана у року од 60 дана од дана пријема ове препоруке, о предузетим мерама и поступању по њој.

Утврђене чињенице и околности

Н.Н. из А. поднео је притужбу Заштитнику грађана 11. децембра 2008. године поводом непоступања овлашћеног лица за поступање по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја Бироа за притужбе и представке Министарства унутрашњих послова. Захтев се односио на добијање копије документа МУП-а о поступку утврђивања веродостојности потписа бирача за усвајање Предлога

закона о измени допуни Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и Предлога закона о класификацији података.

Наведени захтев поднет је 02.10.2008. године, а како на њега није одговорено у законском року, притужилац је покренуо другостепени поступак пред Повереником, који је окончан решењем бр. 07-00-00966/2008-03 од 18.11.2008. године. Тим решењем Повереник је наложио Министарству унутрашњих послова да без одлагања, а најкасније у року од три дана, обавести подносиоца захтева о траженим подацима. Притужиоцу није одговорено на захтев ни на основу решења Повереника.

Оцењујући наводе из притужбе, као и приложену документацију, Заштитник грађана је нашао да има основа за покретање поступка из његове надлежности, па је у складу са чл. 29. ст. 1. Закона о Заштитнику грађана обавестио Министарство унутрашњих послова о покретању поступка и од Бироа за представке и притужбе Министарства затражио изјашњење о поступању по захтеву Н.Н.

Тражено изјашњење доставио је у одређеном року Кабинет министра Министарства унутрашњих послова, актом 01 бр. 11338/2007-5. Предметним актом Министарство унутрашњих послова обавестило је Заштитника грађана да не постоји организациона јединица у саставу МУП-а у чијем је опису послова поступање по захтевима за слободан приступ информацијама од јавног значаја, већ да је министар унутрашњих послова овластио 106 запослених у свим организационим јединицама за поступање по овим захтевима. Истим актом је наведено да је захтев Ивана Н.Н. примљен у Кабинет 06.10.2008. године, а да је затим 01.10.2008. године прослеђен из Бироа за притужбе и представке овлашћеном лицу за поступање по тој врсти захтева у Управи криминалистичке полиције, будући да је предмет захтева информација којом би могла располагати та организациона јединица. Према наводима Министарства унутрашњих послова овлашћеном лицу у Управи су достављени захтев Повереника за информације од јавног значаја за изјашњење по жалби Н.Н., као и извршно решење Повереника 07-00-00966/2008-03 од 18.11.2008. године. Такође је назначено да је и акт Заштитника грађана 01 број: 070-979-2228/08-1 од 17.12.2008. године достављен истом овлашћеном лицу у Управи криминалистичке полиције, које ће се на њега изјаснити у остављеном року.

Како тражено изјашњење није достављено у предвиђеном року, Заштитник грађана се интервенцијом обратио Министру унутрашњих послова и добио одговор актом 01 бр. 11338/07-8. У том акту истакнуто је да је Народна скупштина 10.12.2007. године упутила допис насловљен на Информатичку службу МУП са списима и молбом да се изврше провере да ли у достављеним списковима грађана има два или више пута уписаних лица, малолетних лица, умрлих лица, лица одјављених из држављанства Републике Србије, са стањем на дан 22. новембар 2007. године. Управа за информационе технологије је обавестила Кабинет министра да је ради провере исправности спискова потребно да Народна скупштина припреми материјал и преведе га у електронски облик, а тај захтев је државни секретар МУП-а 20.12.2007. проследио Секретару Народне скупштине. МУП је Заштитника грађана обавестио да на по том допису државног секретара Стручна служба Народне скупштине никада није поступила, нити на њега одговорила. Такође је наведено да је проблем у проналажењу информација по захтеву Н.Н. проузроковало нетачно означавање документа од стране тражиоца информације, као и чињеница да је Народна скупштина молбу доставила непосредно Управи за информационе технологије, те је предмет заведен као допис те управе. Истакнуто је да се из ових разлога у Кабинету министра није могао пронаћи предмет ни по подносиоцу ни по садржини. Такође је напоменуто да МУП има веома велики број организационих јединица, од којих свака води посебну евиденцију предмета, и да је тешко утврдити чињеницу којој је од организационих јединица поднесак упућен. Након што је предмет ипак пронађен, Министарство је 15.01.2009. године наложило својој Управи за информационе технологије да без одлагања приступи провери спискова по захтеву Народне скупштине.

Одредбама члана 16. ст. 1. Закона о приступу информацијама од јавног значаја прописано је да је орган власти дужан да без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема захтева, тражиоца обавести о поседовању информације, стави му на увид документ који садржи тражену информацију, односно изда му или упути копију тог документа, док је у ст. 3. истог члана прописано да ако орган власти није у могућности, из оправданих разлога, да у року из става 1. овог члана обавести тражиоца о поседовању информације, да му стави на увид документ који садржи тражену информацију, да му изда, односно упути копију тог документа, дужан је да о томе одмах обавести тражиоца и одреди накнадни рок, који не може бити дужи

од 40 дана од дана пријема захтева, у коме ће тражиоца обавестити о поседовању информације, ставити му на увид документ који садржи тражену информацију, изда му, односно упути копију тог документа. Чланом 28. истог Закона прописано је да су решења и закључци Повереника обавезујући.

Заштитник грађана уверења је да МУП није у року поступио по решењу Повереника за информације од јавног значаја због тога што није имао сазнање о томе да у свом поседу има акт из решења Повереника. Тај пропуст је само донекле ублажен чињеницом да је грађанин тражио „Захтев Народне скупштине за проверу веродостојности потписа“, а не „Молбу Народној Скупштини за проверу спискова“, како је акт формално насловљен, јер се без напора могло закључити да се захтев суштински односи на документ који јесте у поседу МУП-а, да је МУП био у сазнању да тај документ има.

У доношењу свог става Заштитник грађана је ценио и аргумент Министарства о тешкоћама које има у проналажењу непрецизно идентификованих предмета због сложене структуре Министарства унутрашњих послова и посебних евиденција које се у њему воде. Заштитник грађана је ипак става да је природа и значај документа који су тражени такви да је он заслуживао посебну пажњу, која би, да је постојала, спречила његово губљење у процедурама, завођењу и насловима.

У току поступка утврђено је да, због сплета околности и пропуста, поступак провере листе и броја потписника предвиђен чл. 39. ст. 2. Закона о референдуму и народној иницијативи („Сл. гласник РС“ бр. 48/94 и 11/98) није окончан ни 15 месеци по подношењу две народне иницијативе, поднете 22. новембра 2007. године, од којих је сваку посебно потписало око 36.000 бирача.

С обзиром на чланове 2. ст. 1. и 107. ст. 2. Устава Републике Србије, који предвиђају да грађани сувереност, између осталог, врше и народном иницијативом, као и да најмање 30.000 бирача има право предлагања закона, Заштитник грађана је оценио да је, с обзиром на проток времена повређено начело суверености и право грађана на предлагање закона.

Имајући у виду да је у међувремену, од подношења иницијатива до дана њиховог „проналаска“ у административној процедури на снагу

ступио нови Закон о заштити података о личности, а с обзиром на то да Закон о референдуму и народној иницијативи не пружа изричит правни основ за обраду личних података од стране МУП-а, Заштитник грађана је упутио МУП на сарадњу са државним органом надлежним за надзор над спровођењем заштите података – Повереником за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, како би воља грађана да поднесу народну иницијативу била спроведена уз пуно остваривање њиховог права на заштиту личних података.

ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

Саша Јанковић

Доставити и:

- *подносиоцу притужбе*
- *Председнику Народне скупштине*
- *Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности*